

195

HISZLET

NAGY TANÁCSKOZÁS. (Lásd a 390. lapon.)

XXIII kötet, 25. szám.

Ára negyedévre 1 fnt 40 kr.
Megjelen hetenkint egyszer, 16 oldalon.

1887. december 18-án.

16

A TÜRELEM PRÓBÁJA.

— Elbeszélés. —

(Folytatás.)

INKÁBB nem mondta ki. Nem sejtette, hogy amit ő most gondolt, ugyanazt gondolta már előbb Tömzsike is.

Hanem a kellemes kirándulás most annyira mulattatá őket, hogy ilyen komoly gondolatokkal nem vesződtek sokáig. Csak mikor már ideje lett hazatérni, akkor lepte meg őket egy kis aggodalom.

— Hm! Mit fog a bácsi mondani, ha megtudja, hogy nem oda mentünk, a hova küldött? töprenkedék Zsiga.

— Haragudni fog egy kicsit, felelé Vili. De majd megengeszteljük... És talán eszébe sem jut az egész, kivált ha későn tér haza, mikor mi már lefeküdtünk.

Tömzsike nagyot sóhajtott amint hazaértek szobájokba.

— Oh, ma szinte szeretném, ha későn jönne a bácsi... oly nagyon haragszik rám azok miatt a gyöngyök miatt, pedig igazán ártatlan vagyok... és ha még megtudja, hogy miattam nem mentetek el... Pedig én úgy szeretnék mindenkinek kedvére tenni, hogy szeressenek, mint otthon. Oh, csak már ismét otthon volnék! Olyan nehéz megtartani, amit mamácskámnak ígértem!

— Mit ígértél neki? kérdé Vili.

— Azt, hogy türelmes és szelid leszek, akármilyen türelmetlen és haragos lesz is a bácsi. Már azt hittem, csakugyan megszeretett, mikor olyan szép ajándékkal lepett meg... és most megint vége.

Hová is lehettek azok a szerencsétlen gyöngyök! A vacsoránál bizonyosan a kérdőre von a bácsi. Már nem is tudom, mit mondjak. Olyan szerencsétlen vagyok!

A két fiu őszintén megsajnálta a kis leányt és még csak azzal sem biztathatták, hogy ma este nem lesz baja a bácsival. Mert kocsizörgés hallatszott, aztán a bácsi hangját hallották — haza jött, együtt fognak vacsorálni.

Ha sejtették volna, milyen vacsora lesz az!

De nem sejtették s együtt kedvetlenkedtek Tömzsikével. A nyughatatlan Zsiga felkiáltott:

— Inkább ne is találtuk volna meg soha azt a régi rejtett kincset. Minek is tették ezt az ócska lomszekrényt a mi szobánkba!

És tréfás dühében öklével döngette a vén szekrényt.

Hanem ekkor valami furesa történt.

Egyszerre kipattant a fiók... azaz nem egy fiók, hanem egyszerre két egészen egyforma piczike kis fiók. És Zsiga majd hanyat esett örömteli meglepetésében.

— Vili! Tömzsike! Nézzétek! Itt van, megvan! Két titkos fiók van! Az egyik üres, a másikban itt a gyöngysor meg a kép!

Tömzsike és Vili oda rohantak. Ugy volt, a mint Zsiga mondta. A kis leány pár pillatig mereven bámult s hol elsápadt, hol elvörösödött nagy örömeiben, aztán vigan tapsolt:

— Megvan, megvan! Tudtam én, hogy kiderül valamikép! Most már a bácsi is elhiszi, hogy nem vagyok gonosz tolvaj gyermek.

tanított rá, hogy még ha hibáztam is, mindig őszintén valljam meg és én igazán megteszem mindig...

Erre az öreg ur ismét komolyabb lett kissé.

— No...no, hagyjuk most ezt. Nem szeretném, ha megint rögtön visszaesnél a régi szerencsétlen hibádba. Most az egyszer nem voltál hibás, most ártatlanul szenvedtél, de ne gondold, hogy azért most már akármit beszélhetsz. Most csak legyetek vigan... majd én meggondolom, mivel jutalmazalak azért, hogy ártatlanul bántottalak.

Ezzel a bácsi kezébe vette a gyöngysort és képet, aztán távozott.

A három gyermek azonban nem volt olyan víg, mint a bácsi gondolta. Különösen Tömzsike egészen elkomorlyodott. Egy kis ideig gondolkozott, aztán így szólt:

— Vili... ez mégis nagyon, de nagyon különös. Te talán tudsz valamit... kérlek, mondd meg nekem, miért van az, hogy itt engem olyan nagyon gonosznak hisznek? Mért nem szabad soha még csak említenem is kedves jó szüleimet? Mért nem beszélhetek a szép kis házunkról, cziczámról, lovacskámról? Aztán mért emlegetik az én kis testvérkémet, mikor nekem nincs is testvérem? És beszélnek olyan gonosz csínyekről, melyekről én semmit sem tudok? És ha azt mondom, hogy egy hét múlva a mamácskám itt lesz és bizonyítani fogja, amit mondok, hát még fenyegetnek? Én ezt egy csöppet sem értem.

Zsiga ezekre csak úgy bámult, mint a ki szintén nem érti. De Vili nagyon ko-

moly lett. Egy kis ideig ő is gondolkozott aztán megszólalt:

— Én is törtem már a fejemet azon a sok furcsaságon, amit láttam és hallottam... jutott is eszembe valami, de eddig nem akartam hinni. Hanem most már jóformán hiszem és mindjárt bizonyosan megtudom, ha ígéred, hogy őszintén, igazán felelzs arra, amit kérdezek.

— Oh, hogy ne!

— No's hát először is, hol éltél eddig?

— Hol? Hát kedves szüleimnél, ványafalusi szép házunkban.

— Nem Budapesten?

— Soha nem is voltam még ott.

— Testvéred sincs? Iskolába sem jártál?

— Nincs testvérem és eddig csak otthon tanultam.

— És hogy hívják az atyádat? Micsoda az atyád?

— Furcsa kérdés! Hát Ványai László a neve és van sok földje, s egy szép kastélya.

Vili nem kérdezett többet, hanem fölugrott.

— Akkor már világos... úgy van mint gondoltam... nincs többé semmi kétségem.

— Hogy van? Mit gondoltál? kérde Tömzsike. Mert én is gondoltam már néhányszor valamire, de az olyan furcsa volna, hogy ki sem merem mondani.

— Már pedig az úgy van, hogy te...

De itt Vili hirtelen elhallgatott és nyugodtabban folytatá:

— Nem, még nem mondom ki... végre is tévedhetek, okosabb embernek kell azt tisztába hozni, mert mégis csak

nem értem én ezt egészen. Megyek a bácsihoz.

Zsiga, a ki eddig csak bámulva hallgatta, szintén menni akart.

— Ne jőjj, szólta Vili határozottan. Másnak nem mondom, csak a bácsinak. Ó majd megmondja, igazam van-e.

És hiába kérték Tömzsike meg Zsiga, egy szót sem szólt többé, hanem sietett a bácsihoz, kit karos székében mélyen elgondolkozva talált.

— Bocsánat, ha zavarom, kedves bácsikám, szólta Vili komolyan. De egy igen furcsa és komoly dolog miatt jövök.

— Mi az, kedves fiam?

— Tömzsikéről akarok valamit mondani... fölfeleztem valamit...

— No, már azt szeretném, mert én is erről gondolkozom, de sehogysem tudok tisztába jönni.

— Igen ám, mert bácsikám nem beszél oly bizalmasan Tömzsikével mint én, és ha ő beszélni kezd, elhallgattatja. De én meg kikérdeztem és... és most már azt hiszem... hogy...

— No's, mit hiszel?

Vili egy pillanatig habozott, de aztán kipattant a gondolatával:

— Hát azt hiszem, hogy ez a Tömzsike nem az a kis leány, a kit mi ide várunk... Tömzsike nem a mi rokonunk.

Az öreg ur fölállt és nagyot bámult a fiura.

— Ezt már én is akárhányszor gondoltam, csak hogy az mégsem lehet. Valami különös van az egészben, amit nem értek.

— Egészen én sem értem... de hogy Tömzsike nem az a mi várt rosz kis rokonunk, azt én rég sejtem, mert olyan kedves, jószívü, okos leányka, hogy még az ellensége sem mondhatna róla annyi roszt, a mennyit arról a mi rokonuokról hallottunk. És nekem elmondta hol lakik, ki és mi az apja, erről pedig egy levéllel könnyű meggyőződni; azt ő is tudja, tehát nem mondhat valótlanságot. Én különben is mindent hiszek, amit ő mond.

A bácsi nagyon elgondolkozott.

HENTES BOLTJA. (Lásd a 397. lapon.)

kem elmondta hol lakik, ki és mi az apja, erről pedig egy levéllel könnyű meggyőződni; azt ő is tudja, tehát nem mondhat valótlanságot. Én különben is mindent hiszek, amit ő mond.

— Meglehet, hogy igazad van. De most még ne szólj senkinek semmit, hanem küldjed be hozzám a kis leányt.

Tömzsike bement és a bácsi nyájasan magához intette, aztán körül-belől ugyanazt kérdezte tőle, amit az elébb Vili kért. Csakhogy a bácsi apróra kikérdezgette még azt is, miért és hogyan ment el hazulról és többször intette, hogy igazat beszéljen ám.

— Oh bácsikám, már hogy ne mondanék igazat? Hiszen egy hét mulva itt lesznek jó szüleim... vagy ha tetszik, írhat bácsikám az apácskám kulcsárjának, az majd megmagyarázza.

— Jól van, kis leányom. Majd meg-gondolom. Most menj játszani.

Meg is gondolta az öreg ur és egy dologgal hamar tisztába jött.

— Rögtön küldök táviratot az unokaöcsémnek és megkérdem, elküldte-e ide a leányát, vagy pedig otthon van-e most is?

(Vége következik.)

NAGY TANÁUSKOZÁS.

(Képpel a czimlapon.)

»NO GYERMEKEK, segítetek,
Szítsátok föl eszeteket,
Én is szítom az enyémet
S gondolkozom tiveletek.

Mert nagy napra virradunk ám,
Mindenitek jól tudhatja:
Holnap, holnap van mamátok,
Jó mamátok nevenapja.

Valj' mivel is üdvözljük?
No szóljatok hát, gyerekek!
Hogyan osszuk el egymás közt
Helyesen a szerepeket?»

A leányka s a két fiú
Állva, támaszkodva, ülve:
Egyazon szép gondolatba
Mélyen vannak elmerülve.

Végre így szól Gyuri vitéz
Egy jó eszme tudatával:
»Én a pályanyertes rajzom
Szalagosan adom által!»

»Helyes!» — így az édes apa.
»Hát Juliska lányom mit ad?»
Szól Juliska: »Mit? Rózsákból
Gyönyör-gyönyörű bokrétát!»

»Elfogadjuk! Ugy-e fiúk?
Már most Laczi van csak hátra.
Nos? Te mivel kedveskedel
Jó mamád nevenapjára?»

És mond Laczi: »Ó, hetekkel
Ezelőtt készültem én el —
Oda állok mamám elé
Az ünneplő versikémnel!»

»Gyerekek, ez sem utolsó —
Mondhatom: ez derék, pompás!
Rajz, bokréta és szavalat —
Ez kitűnő szerep-osztás.

De most én vagyok még hátra...
Mit szóljak, mit vigyek végbe?
Tudom már — jó gyermekeit:
Titeket viszlek elébe!»

KIKI MAGÁNAK.

— Elmeséli Ida néni. —

YÁRON, künn a mezőn, egész kis
királyné volt a Böske.

Alattvalói hófehér libák voltak,
és ezek fölött uralkodott első miniszteré-
nek, a hű öreg gumárnak segítségével.
Koronát nem viselt szöszke fején, hanem
takaros búbot hatszorosan fonott czof-
foeskákból s e fonadékok akkorák lehettek,
mint az egér farkinczája.

Mezítláb járt jó és rossz időben, rövid kék szoknyácskáján pedig tarka-urka foltok pompáztak. Királyi pálcáján hosszú fűzfavessző volt, lengő piros vászondarabkával. Ezzel tartotta rendben gágogó népségét. Képzelték még hozzá az ő kerek piros orcáját és előttetek áll a maga egész valójában Böske, a kis libapásztor.

Mióta learattak, a tarlóra jártak. Tavasszal, a nagy pázsiton, a falu végén legeltek. Akkor járt ám jó idő! Böske nem volt ott egyedül, mint most, mert a legelőn összejött mind a libapásztor. Egészen ellepte a gyepet a sok sárga libácska. Messziről olyan volt, mintha csak lába kelt volna pitypangnak, kacsarózsának és valamennyi sárgaszínű virágnak a réten. Aztán kevés baj volt még ezekkel; rá bízták őket a gunárokra és a gyermekek azalatt mulattak. Százféle játékot találtak ki, lánczot fontak a pitypangból, mind a tíz ujjokra gyűrűt csináltak a papsajt leveleiből — szóval, mulattak késő estig. Hát még mikor szakácskodtak és ebédet főztek maguknak az összehordott gizgaz tűzénél. Az volt csak a jó nap! Azért, hogy füstös és kozmás volt az étel, mégis olyan lakomákat csaptak, hogy egy igazi herceg is megirigyelhette volna tőlük, ha nem is a főztjüket, de mindenesetre a jó étvágyat, amellyel elköltötték.

Most persze unatkozott Böske így játszótárs nélkül, de nem is lett volna ideje játszani, mert a libákra kellett ám vigyázni, hogy el ne kószáljanak. Behordták az életet és a libák minden megrakodott szekér után típettek, hogy a lehulló kalászból a gabonaszemeket kiszedhes-

sék. Sokszor messzire követték a szekeret, és Böskének elég baja volt, míg visszaterelhette őket, hogy: »Libu, libu! Papaj papaj!« miközben hosszú ostorával kergette, hajtotta, terelgette őket.

Egy nap különösen sok dolga volt velök, mert a szekerek sűrűn jöttek arra. Egészen boldognak érezte magát, mikor délben végre egy kis pihenőt tartott a nyugtalan jószág és ő is ebédjéhez láthatott, melyet édes anyja adott neki reggel az utra, mert nem mehetett a mezőről haza egész estig.

De alig fogott az evéshez, az uton feltűnt valami, ami nagy bosszúságot okozott Böskének: egy szekér megrakodva gabonával, és — a szegény sánta Boriska, a falu árvája.

A mint közel ért mindkettő Böskéhez, a libák nagy lármával a szekérhez szaladtak. Boriska pedig megállt előtte.

— Ketten, hárman egy kalászt! — kértek a libák a maguk nyelvén, nagy gégem-gágommal.

— Adj egy falat kenyeret! — rimázkodott Boriska — még ma semmit sem ettem.

A szekérről itt-ott lehullt egy kalász. A libák elkapkodták, de nem osztzkodtak meg rajta, hanem a melyik egyet elfogott, félre állt és azt gágogta:

»Kiki magának! Kiki magának!«

— Magamnak hoztam ebédet nem neked! — kiáltott Böske mérgesen; kérj mástól!

»Kiki magának! Kiki magának!« gágogtak rá a ludak.

Boriska csak várt, hogy megkönyörüljön rajta Böske — de hiába. Sietett

a falatozással, mintha félt volna, hogy megindul a szive, mivel hogy a szegény árva szemében könyek csillogtak. Boriska nehéz szívvel ment tovább; még visszakergette a libákat, melyek jó messzire elszaladtak volt a szekér után, daczára annak, hogy Böske szívtelen volt iránta. Ez látta, mit tett Boriska és rosszul kezdte magát érezni. Bántotta a lélek és megsejté,

hogy még ma megkapja büntetését rossz lelküségéért.

Jó kedve elmúlt, mérges volt magára a libákra és Boriskára. Miért jött éppen arra, mikor evett? Másképp ott marasztalta volna és játszhatnának, legalább nem telnék oly unalmasan az idő. Aztán segítene nekik a libákat őrizni, mert egymaga nem bír velök. Mióta Boriska elment,

VÁRATLAN LÁTOGATÁS. (Lásd a 395. lapon.)

mintha csak megbabonázták volna azokat az együgyű madarakat. Ide oda szaladtak, nem hallgattak rá, pedig rekedtté kiabálta magát. Az egyik jobbra, a másik balra. Így telt el a délután és Böske örült, mikor már este felé haza hajthatta őket. Megolvasta őket — hát hiányzik kettő! Ujra számol — három hiányzik a csapatból. Szertenéz — kiáltoz — hívja őket: mind hiába! Oda vannak! Az uraság asz-

tagjához mentek lakomázni és behajtatta őket a gazdatiszt. A te pénzed bánja azt meg, kicsikém, mert Julis asszony, kié a behajtott ludak, nem a saját erszényéből fizeti majd a váltásdíjat.

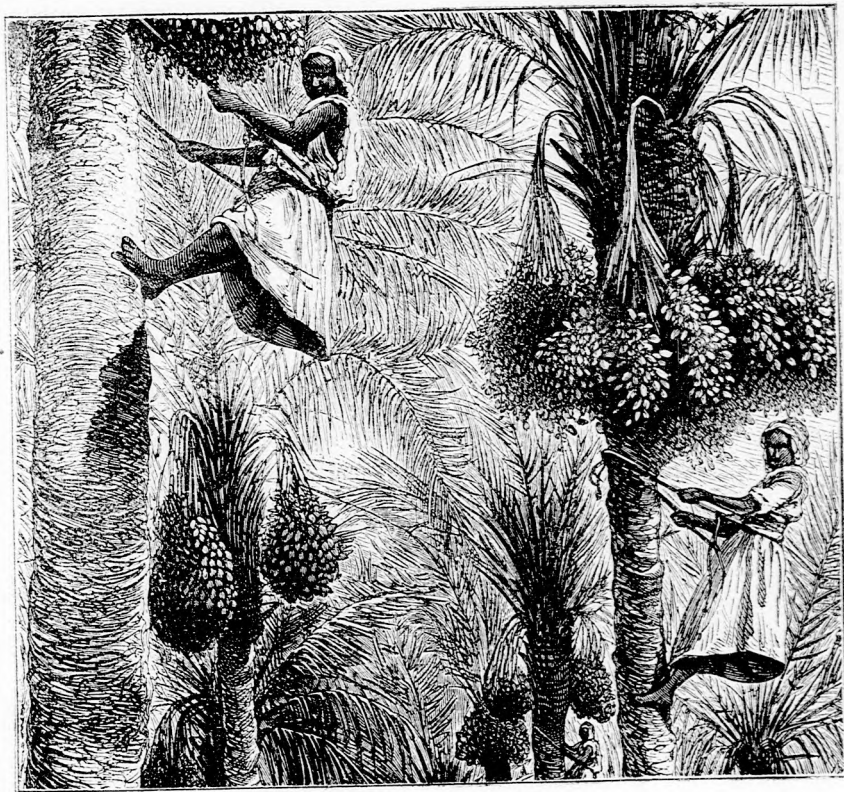
Volt Böskének mit hallani, mikor haza ért. Egy egész forintot kellett a libákért fizetni és Julis asszony kijelentette, hogy majd kifogja béréből. Verést is kapott, szidást is, és ami a legrosszabb: egy

álatka vacsorája sem jutott és éhen kellett lefeküdni.

A mint ott éhesen hánykolódott a föld helyén, eszébe jutott neki magaviseleése a szegény Boriska iránt. Ő nem akarta az éhezővel megosztani falatját, és

most Isten megbüntette érte. Föltette magában, hogy ezentul jobb lesz és könnyörülni fog azokon, kik nálánál szegényebbek.

Másnap reggel mindent elbeszélt édes anyjának, aki jól megpirongatta keményszívűségéért. Nagyobb darab ke-

DATOLYA-SZÜRET. (Lásd a 397. lapon.)

nyeret és szalonnát vágott neki, hogy abból Boriskának is adhasson, ha találkozik vele. Böske nagy öröme csakugyan szembe jött vele, mikor a libáit kihajtotta.

— Jó reggelt, Boriska! — köszönté Böske. Haragszol?

— Már nem — felelt ez őszintén; tegnap bizony rosszul esett, hogy nem adtál semmit, mert nagyon éhes voltam.

— Eleget sajnálom, mondá Böske; de látod: megvert érte a jó Isten. Hallottad már, hogy jártam?

— A Pálék Marija elbeszélte. Behajtották a libáidat és egy forintot kell fizetned értök. Nagyon sajnáltalak. Egy forint rengeteg sok pénz, sohasem volt annyi a kezemben.

— Bizony sok az. Eleget sirtam, de már nem segíthetek magamon. Nini, mondjad csak Boriska: ettél már ma valamit? Nem? Nesze, itt van egy darab kenyér és szalonna.

— Hát mi marad neked ebédre? kérde Boriska.

— Azon te ne busulj! Édes anyám nagyobb karéjt szegett, hogy neked is adhassak belőle. Én csak a te részedet adom neked. Hanem mondok valamit: jer ki hozzám a tarlóra, adok ebédet, aztán maradj nálam egész délután, neked ugy sincs jobb dolgod.

— Ma Nagyéknál kapok ebédet, mert segíték a kertben gyomlálni; felelé Boriska. Hanem azért délután kimegyek hozzád.

A két kis leány elbucszott egymástól. Mindegyik a maga útjára ment: Boriska Nagyékhöz, Böske pedig ki a mezőre.

Most már egészen jókedvű volt, és úgy tetszett neki, mintha jobban menne dolga. A libák is mintha jobbak lennének mint tegnap, pedig talán még több szekér fordult meg ma az uton. Mikor ebédelt, félretett belőle Boriskának is, hogy oda adja neki, ha majd eljön. Türelmetlenül várta már, és szokszor nézett ki az utra — de biz az nem mutatkozott. Hanem helyette jöttek mások, a kikre Böske nagy szemeket meresztett: egy öreg ur és egy csodaszép kisasszony,

fehér ruhában. Ezek keresni látszóttak valakit és megálltak Böske előtt, midőn megláták.

— Nem szaladnál el a kastély! kérde az ur a kis leánytól.

— Szívesen — felelt ez, de nincs, ki a libáimra vigyázzon, ha én elmegyek. Ha a kisasszony itt maradna náluk...

A kisasszony elnevette magát:

— No, ez kissé furcsa hivatal lenne! Nem is tudom: értek-e a libapásztor mesterséghez. De nem hagyhatod itt őket egy kis félórára? Tán csak el nem lopnak belőlük?

— Nem az a baj, kisasszonykám! Senki sem bánthatná őket, de megint úgy járhatnék velök, mint tegnap, pedig ugyan csak vigyáztam rájuk. Az uraság asztalaihoz mentek, behajtották őket és egy pengő forintot kell fizetnem a kárért.

— Hát ki fizeti meg ezt a forintot? kérde a kisasszony.

— Ki más, mint én? sóhajtott Böske; a béreimből kifogják majd, pedig én nem is vagyok hibás.

— Hát nem mehetsz el? Kár! — mondá az öreg ur, pedig sürgetős izenetem volna.

— Mindjárt mehetek. — kiáltott fel Böske örömmel; amott jön Boriska, ő majd itt marad és vigyáz a libákra, míg én oda leszek.

Boriska azonnal kész is volt Böskét helyettesíteni. Ez meg átadta neki a kormánypálcát és a kis ebédet, melyet az ő számára félre tett. A kisasszonynak nagyon tetszett, hogy a szegény libapásztor is ad alamizsnát, és azt mondá Böskének:

— Látom, jó leányka vagy; azért most két forintot adok neked: egyiket az tért, a másikat pedig, hogy a tegnapi arodat kipótoljad vele.

Ki volt boldogabb Böskénél! Mint a madár, ugy repült a kastélyba egy névjegygyel, melyet az öreg ur adott át neki, hogy odavigye.

Mire visszajött, már nem találta ott a kisasszonyt atyjával, hanem Boriska elbeszélte neki, hogy az öreg ur nem más, mint a báró, ki a kastélyban lakik. A szép kisasszony beszélgetett vele, és mikor megmondta neki, hogy árva, holnapra magához rendelte a kastélyba, hol majd mint kis cselédet befogadják. Mindketten boldogok voltak és vigan csevegtek és játszottak estig. A Böske édes anyja csak bámult, mikor megmutatta neki a kapott pénzt; de még jobban örült annak, hogy a szegény árvának nem kell többé nyomorognia és el lesz látva a szükségessel.

— Látod leányom, mondá: a jó tetet mindig áldás követi. Azért ha lehet, mindig segíts másokon és tartsd az eszedben, hogy csak az olyan oktalán állatoknak, mint a libáidnak, szabad azt mondani:

»Kiki magának!«

VÁRATLAN LÁTOGATÁS.

(Lásd a képet a 382. lapon.)

HÁZI nyulak nagy boldogan élnek,
Örülnek a káposzta levelnek;
Néha az udvarba is kijutnak,
Ahol vigan ugrádoznak, futnak.

De a rendes lakásuk a kamra,
Ott gyűjtik a káposztát halomra,
S míg van káposztájuk bőven nekik,
Csak a genge bélit eszegetik.

Hogy ha fogytán vannak a belének,
Vastagján is csak elédegetnek.
Jó fia a kis gazdájuk Béla,
Sárgarépát is vet nekik néha.

Igy élnek ők megelégedésben:
Van részük hol bőben, hol kevésben.
Ámde az ő álluk sosem koppan,
Jól megcsannak a kamra sarokban.

Egy reggel, hogy javában majszolnak,
Neszét hallják valami dolognak.
Valj' mi lehet? Mind fület hegyeznek,
S a nesz felé mind hárman figyelnek.

Hát nini! A farkát kunkorítva,
(Miért is hagyták jaj! az ajtót nyitva...)
Jön a kutya. Nem ismerték Bugrit —
Nagy kaffogva közibéjük ugrik.

Házi nyulak legvénebbje: Topka,
Nagy veszeltyt lát s futna a sarokba.
Meggondolja magát mégis. Hátha
Csak vendégkép jött a kamarába?

Egyet gondol — kettő lett belőle,
Oda szökken Bugri elejébe;
Egyszerre a vendég előtt ott áll —
S neki ő is, mint a kutya, szolgál.

Nyul nyelven (tudá, hogy ez megmenti)
A szolgálás mindig azt jelenti:
»Legyen része, meghívjuk rá szépen,
A zöldelő káposzta levelben!«

Erre Bugri meghökken s elmordul —
Egyet gondol s szépen vissza fordul;
S tanúsítva kutya emberséget,
Meggköszöni a nyul vendégséget.

Meggköszöni, de nem kér belőle,
Sőt, hogy valót mondjon: fájzik tőle.
»Csak azt jöttem nézni szomszéd — így szól —
Három fordulóval hoztak répát —
Nem parancsol tán a harmadikból?«

A VÉN HOLLÓ MESÉJE.

KARJÁTOK, hogy elmondjam, mit olvasok ebben az ócska tudóskönyvben? Van benne sok szép, de csak annak való, aki hallgat az okos szóra. No's ha tet-

szik, hallgassátok, amit épen most a kevély gémről és a rákról olvastam.

Patak partján sétált a gém és leskelődött a prédára, a jó kövér kis halacszkákra. Telhetetlen és torkos volt, meg hozzá kegyetlen is. Mert hát a halacszkák könnyelműen és vigyázatlanul uszkáltak a vízben, a falánk gém annyit kapdosott ki, a mennyi csak tetszett neki. Nem bántotta senki, hatalmasnak érezte magát és gyönyörúsége telt benne, ha rakásra szedte ki a szegény, védtelen halacszkákat, még ha már torkig jól lakott is.

Egy napon megint ott garázdálkodott a víz partján és már egész halom kis halat szedett ki a vízből. Ott mászkált a víz fenekén egy öreg rák és látta ezt. Őt nem bántotta a torkos madár, mert kemény páncélja miatt nem falhatta fel. Az öreg rák pedig megszólalt:

— Hallod-e, gém koma, mért kegyetlenkedel annyira? Ha egy-két halat megkaparitsz, mert épen éhes vagy... no, hát Isten neki, az még megjárja. De te torkoskodol, szükség nélkül pusztítod az én ártatlan vízi lakótársaimat.

— Elhallgass, mert mindjárt agyoncsaplak! Nekem nem parancsol senki, én nem félek senkitől, azt teszem, ami nekem tetszik.

— De az gonoszság, amit művelsz, és én azt mondom, ne tedd, mert megbánod. A gém megvetőleg nézett a vén rákra.

— Oh te szegény kis otromba jószág! Szóba sem állok veled tovább.

Nem is tette, oda sem ügyelt többé csöpp ellenségre. Hanem egyszerre csak valami furesát érzett. A mint újra lenyúlt a vízbe egy halacszkáért, hirtelen nyakába akadt valami s ijedten rántotta vissza fejét. Hamarjában nem is tudta, mi történik

vele. Rázogatta a nyakát, mert rettentően össze szoritotta valami, csak úgy fuldokolt bele. Aztán már tántorogni kezdett, mert már egészen megszűkülte a torka. Igen, mert a vén rák kapaszkodott bele és ollóival úgy megnyomorgatta a gém nyakát, hogy a vér is kiserkedt belőle.

— Jaj, kegyelem! Ne öl meg! Soha sem fogok többé kegyetlenkedni!

Mikor ezt mondta, már lerogyott a földre. A rák eleresztette, de jó ideig tartott, míg a gém magához tért. A rák ezalatt vizatért a vízbe s onnan még így szólt:

— Megérdemelted volna, hogy végkép megfojtsalak, de én nem akarok gyilkos lenni. Tanuld meg, hogy a kevély elbizakodást

nindig e
iesiny e
A
és el is
pedig ne
fogott h

SZ

T

H

E

L

A

C

A

C

L

I

A

A

A

A

A

A

A

A

A

A

A

A

A

A

A

A

A

A

A

A

A

A

A

A

A

A

A

A

A

A

A

A

A

A

A

nindig eléri a büntetés és nincs olyan
iesiny ellenség, aki ártani ne tudna.

A gém bölcsen megfogadta a szót
és el is költözött erről a tájról. Aztán
pedig nem kegyetlenkedett és csak akkor
fogott halat, mikor éhes volt.

HENTES BOLTJA.

(Képpel a 389. lapon.)

SZÁVA, Száva, öreg Száva,
Tátva az ő éhes szája!
Hentesboltnak kirakata —
Éhesen tekint rája.

*Disznó feje, hurka, sonka,
Az most neki minden gondja.
Csak a kövér hentes mester,
Az ne volna oly goromba!*

*Oly goromba, olyan durva,
Hej az a szál, szép szál hurka!...
Kitelik a vad embertől,
Hogy a késével megszurja!*

*Reggel ölt, délig megbontott,
Mért ki már vagy harmincz fontot.
Csak legalább, éhes Száva,
Vetne egy darabka csontot!*

DATOLYA SZÜRET.

(Képpel a 393. lapon.)

SZERETITEK a datolyát? Tudom, a leg-
többen azt felelitek rá, hogy szeretjük
ám, mert nagyon jó! Nem is sokan lesz-
nek, a kik ne ismernék ezt a húsos, kelle-
mes ízű, édes csemegét; mert a hol csak
egy kis boltocska van, mindenütt árulják
sok más déli gyümölcsessel.

De már azt, meglehet, nem mindenki
tudja, honnan kerül hozzánk és hol terem
hogyan terem a datolya? Mert biz azt
meszsze földről hozzák, tengeren tuli or-
szágból, a forró égöv alól.

Ott a meleg Afrikában, Arábiában
nő egy szép sugár fa, a datolya-pálma.
Egész kis erdők vannak belőle és ezek az

erdők egészen másfélék, mint a mi ágas-
bogas fáink erdőségei. Mert a pálmafa
megnő 60—80 lábnyi magasságba, de
törzse egyenes és ág nélkül való, mint az
árbocz. Csak a tetején terjednek szét hatal-
mas ágai és levelei, mint a korona. És ott
fent a csucsán termi a gyümölcsét. A
datolya-pálmán nagy fürtökben csüng fönt
a magasban a sok pompás gyümölcs és
annyi bizonyos, hogy torkoskodó gyerekek
nem könnyen férnek hozzá, mert olyan
magasba nem egészen könnyű feljutni.

Hanem a benszülött arabok mégis
könnyen feljutnak, mikor megjön a dato-
lya szüret ideje. Nem is kell nekik hozzá
egyéb, csak egy jó erős, kurta kötél. Ennek
az ügyes fölhasználásával igen jól feljut-
nak a magas fa tetejére. A kötelet a fa
törzse és saját derekuk köré kötik, aztán
neki támasztják a lábukat a pálmafa
törzsének, úgy, hogy a kötél megfeszül. A
kötélnek dőlve fölkapaszkodnak s hirtelen
lendítéssel mindig följebb-följebb vetik a
kötelet. Ebben nagy segítségökre van az,
hogy a pálmafa törzse nem olyan sima,
mint ami fáinké, hanem szakadozott kérgű,
ugy hogy a kötél nem csuszik le s az em-
ber lábának is van mibe megkapaszkodni.

Fölérve a fa koronájához, a szüretelő
leszedi az érett datolyákat és vagy vállára
kötött kosárba rakja, vagy pedig ledobálja
s lent kiterített lepedőkbe fogják fel, vagy
akár csak a földre is hagyják esni, ha puha
homok vagy pázsit van a fa alatt. Egy-egy
fával igen rövid idő alatt elkészülnek s a
szüretelő épen úgy kuszik le, amint föl-
mászott.

Mikor mind le van szedve, haza hord-
ják a jó gyümölcsöt, és megtartanak any-
nyit, amennyire szükségük van a jövő
termésig. A többit hordókba rakják és be-
viszik a városba, onnan tengeri kikötőkbe
és a hajók aztán elhosszák Európába, itt
pedig a kereskedők széthordják minden-
felé, még a legkisebb városka boltjába is,
hogy nekünk is jusson a datolya szüretből.

UTÓLAGOS MEGFEJTŐK.

A »Kis Lap« XXXIII. köt. 22-dik számában közölt rejtvény megfejtését még beküldték: Kamermayer Aladár, Novák Tivadar, Jacobovits Blanka.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

T. b. Épen a legfontosabb rész leírása, ami a kis olvasót érdekelhetné, rövid és színtelen. A hosszú bekezdés után, mely csak változata több héttel ezelőtt megjelent fölhívásunknak, néhány szóban van rá mutatva egy csoportra, amely csakhamar eltűnik szem elől. A gyermekét jó ösztöne rávezette: mit szeretne látni; a tanító ur azonban, nem tudni mily paedagogikus okból, eleinte vonakodik, végül enged a kérésnek és — az olvasó gyermek legalább — a híj leírásán nem okul. Mäskép kell az ilyen dolgot előadni. — **Güttenberg.** Hát a keresztnevedet hol felejtetted? Leírásod egyébként gyarlócska. — **Ring Josephine és Irénke.** Szorgalmatok jele gyanánt szívesen vettem a kis fordítást, mely eléggé folyékony. De közölhetőnek ebben az alakban nem tartom. — **Novák Tivadar.** Rejtvényedet hogy bíráljam, ha nem küldöd be a megfejtését? Majd ha fölépültél — reményilem, nem sokára — világosabban és levélben fogod előadni. — **Palesik János.** Olyan képrejtvényt a »Kis Lap« nem közölt. De a gondolat oly ügyes, hogy felhasználom. — **Fleischmann Irén.** Felületesen van szerkesztve. Hisz előttd a sok példa. Indulj azok szerint és jobban fog sikerülni. — **Maderspach Juliska.** Biz a te neveden megessett a lapok régi csapása: a sajtóhiba. Juliskából Palikának bérnált. Köszönettel veszem tudomásul a helyreigazítást. — **Rónay Deli.** Ha a Mikulás bácsi már ilyen jó volt hozzátok, mit várhattok még a Jézuskától! Csak legyen mentől bővebb az ő kezeckéje, ha boldog Karácsony estéjén tihozzátok is besuhan. — **Lipovniczky Miklós.** Sajna, külön összeköttetésem a kis Jézuskával nincsen. De olyannak ismerem, hogy a jó gyermekek házáat el nem kerüli. Kivánságodnak arra a másokra nézve eleget fogok tenni. — **Bydeskúty Mariska.** Külön levélben megy a kért válasz. — **Szakáll Jolánka.** Az utolsó lapon levő koczka-rejtvény megfejtésével nem boldogulhattam. Azt a feladványhoz megfelelően szintén koczkába kell jegyezni. A talalós mesékből egyet közlök.

Jótekonyság.

Az éhezö gyermekeknek: Engelthaler László 50 kr., Mokry Feri 1 frt., Majer Berta

1 frt., Majer Ferike 50 kr., Majer Stefike 3 kr., Majer Marianka 20 kr.

E kegyes adományok a »Pester Lloga« címü napilapban vannak kimutatva.

Az Ég áldása legyen a kegyes adakozókon.
Forgó bácsi.

Kis Értesítő.

Egyszer magam is kiállok a karácsonyi vásárra. Kis olvasóim részére két könyvecskét irtam. Egyiknek a címe: »Forgó bácsi képeskönyve«, a másiké »Az én kis világom.« Amaz serdültebb, emez apróbb gyermekek számára. Hogy milyen olvasmányt kaptok e két könyvből, azzal eldiesekednem nem illik. Csak annyit szabad mondanom fölöle: ime előttdetek a »Kis Lap«, ehhez hozzá mérhetitek. De amiről már nem csak illik, de kötelességem is világosabban szólni, az e könyvecskéknek művészi tartalma és diszes kiállítása. Amabban 24, emebben 20 finoman színezett kép szolgáltatta a szemnek és léleknek a legédesebb gyönyörűséget, mert a gyermekélet legbájosabb mozzanatai vannak bennök feltüntetve. A nagyobbiknak ára 2 frt 40 kr., a kisebbiké 1 frt. Megjelent *Singer és Wolfner* kiadásában (Andrássy-ut 10. sz.) Akinek a Jézuska kedvezni akar közületek, annak bizonyosan az egyiket vagy a másikat oda fogja csúsztatni a ragyogó karácsonyfa alá.

Ugyan ez a czég adta ki még a következő, ünnepi ajándékokra kiválóképen alkalmas diszes gyermek-olvasmányokat: »Mesék a hóalól.« Irta *Kiss József.* Hat ragyogó színes képpel. Ára 1 frt 20 kr. Ezzel vetekedik díszben és kedvességben a *Pósa Lajos* »Kis bokréta« címü pattogó rimekben zengö, s lágyan ömlö verses műve. Ezt is hat pompás kép díszesíti s ára szintén 1 frt 20 kr. Harmadik e sorozatban a »Kis arany kert«, hasonlóképedves kis rajzokkal. Ára 80 kr. Bizonyára tudjátok, hogy e két költőnek a nevét a legjobbak közt emlegetik. Szóval: van módotok a gazdag válogatásban. Csak tegyetek rá érdemet s egyik vagy a